

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tél. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

12. januar 2005

Under henvisning til Europaudvalgets skrivelse af 13. december 2004 (EUU alm. del - Spørgsmål 11-18) vedlægges Udenrigsministeriets besvarelse af spørgsmålene 11-18.

Spørgsmål nr. 11 af 13. december 2004:

”Ministeren bedes oplyse, hvilket omfang EU-forfatningsforslagets art. III-210 litra f, har og i den forbindelse oplyse, hvordan den kan påvirke det kollektive overenskomstsistem i Danmark”.

Svar:

Det fremgår af forfatningstraktatens art. III-210, stk. 1, litra f, at EU kan vedtage foranstaltninger vedrørende ”repræsentation af og kollektivt forsvar for arbejdstagernes og arbejdsgivernes interesser, herunder medbestemmelse, jf. dog stk. 6”.

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af EF-traktatens art. 137, stk. 1, litra f, som ikke hidtil har været anvendt. Det understreges med den udtrykkelige henvisning til art. III-210, stk. 6, at bestemmelsen ikke omfatter spørgsmål om lønforhold, organisationsret, strejkeret eller ret til lockout. Art. III-210, stk. 6, er en væsentlig indskrænkning af art. III-210, stk. 1, litra f's anvendelsesområde. Retsakter i henhold til litra f) kan desuden kun vedtages med enstemmighed, jf. art. III-210, stk. 3.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at bestemmelsens mulige påvirkning af det danske overenskomstsistem, såfremt den på et tidspunkt skulle blive bragt i anvendelse, må være yderst begrænset. Kravet om enstemmighed udgør et yderligere værn mod uønsket påvirkning af det danske overenskomstsistem.

Spørgsmål nr. 12 af 13. december 2004:

”Ministeren bedes redegøre for, hvorfor regeringen anser det for nødvendigt at bruge så stærkt et instrument som love eller rammelove, som beskrevet i EU-forfatningstraktatens art. III-210, stk. 2, litra a, ved vedtagelse af foranstaltninger, der skal bidrage til realiseringen af visse målsætninger for EU inden for social- og arbejdsmarkedspolitikken”.

Svar:

Det fremgår af forfatningstraktatens art. III-210, stk. 2, litra a, at der med henblik på stk. 1, ”ved europæiske love eller rammelove kan vedtages foranstaltninger til fremme af samarbejdet mellem medlemsstaterne gennem initiativer, der tager sigte på at opnå større viden, udvikle udvekslingen af oplysninger og bedste praksis, fremme nytænkning og vurdere erfaringerne, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser”. Den pågældende bestemmelse giver således kun hjemmel til vedtagelse af tilskyndelsesforanstaltninger.

Art. III-210, stk. 2, litra a, viderefører EF-traktatens art. 137, stk. 2, litra a, stort set uændret. Det er som led i den generelle forenkling af anvendelsen af retlige instrumenter i forfatningstraktaten præciseret, at de ”foranstaltninger”, der kan vedtages i medfør af bestemmelsen, skal være i form af ”europæiske love eller rammelove”. Der er ikke hermed tilsigtet nogen indholdsmæssig ændring af retsgrundlaget. Valget af lovgivningsmæssige retsakter som rette form betyder, at Europa-Parlamentet forbliver medlovgiver under bestemmelsen.

Spørgsmål nr. 13 af 13. december 2004:

”Vil udenrigsministeren udarbejde en opdatering af Udenrigsministeriets notat af 14. august 2003, (Europaudvalget, alm. del – bilag 1242, 2002-2003), om de juridiske og praktiske konsekvenser for forbeholdene, så notatet kan bruges i det foreliggende forslag til EU-forfatning”.

Svar:

Som led i den danske ratifikationsproces har Udenrigsministeriet i en redegørelse givet en faktisk gennemgang af forfatningstraktaten, og Justitsministeriet har i sin redegørelse om visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af traktat om en forfatning for Europa analyseret forfatningstraktatens forhold til grundloven. Som et element af disse redegørelser behandles forfatningstraktatens indvirkning på de danske forbeholdsområder. Begge redegørelser blev oversendt til Folketinget den 22. november 2004.

Spørgsmål nr. 14 af 13. december 2004:

”Kan ministeren udelukke, at EU-forfatningsforslagets art. III-271, stk. 2, på sigt kan anvendes til at vedtage rammelove, der vil have indvirkning på det fagretslige område i Danmark”.

Svar:

Art. III-271, stk. 2, giver EU en vis kompetence til at vedtage bestemmelser om tilnærmelse af medlemsstaternes straffelovgivning med henblik på effektiv gennemførelse af EU-politikker på områder, der er omfattet af harmoniseringsforanstaltninger. Sådanne EU-politikker vil i princippet kunne omfatte arbejdsmarkedsområdet.

Konventet og regeringskonferencen havde sektorpolitikker som miljø, EU-svigsbekæmpelse og ophavsretsbeskyttelse i tankerne under affattelsen af art. III-271, stk. 2, fordi der på disse og lignende områder allerede under gældende traktater er stillet forslag om tilnærmelse af medlemsstaternes strafferegler inden for rammerne af det mellemstatslige samarbejde under søjle 3. Det gælder ikke det arbejdsretlige område. Som det fremgår af ordlyden af art. III-271, stk. 2, er det en betingelse, at tilnærmelse af medlemsstaternes strafferet er ”absolut nødvendig” for at sikre effektiv gennemførelse af EU-politikker. Samlet vurderes muligheden for, at art. III-271, stk. 2, kan danne grundlag for regler om strafsanktionering af det arbejdsretlige område at være af teoretisk karakter.

Det bemærkes i den forbindelse, at art. III-271, stk. 2, er omfattet af Danmarks retlige forbehold, og at Danmark således ikke vil være omfattet af regler vedtaget i henhold til bestemmelsen. Under et evt. senere omdannet retligt forbehold i henhold til den reviderede protokol om de danske forbehold, vil Danmark kunne vælge fra retsakt til retsakt.

Spørgsmål nr. 15 af 13. december 2004:

"Ministeren bedes redegøre for, hvordan artikel III-212 i forslaget til EU-forfatning kan påvirke det danske overenskomstsysteem".

Svar:

Forfatningstraktatens art. III-212 er en videreførelse af EF-traktatens art. 139. Bestemmelsen giver fortsat mulighed for at iværksætte aftaler på EU-plan mellem arbejdsmarkedets parter enten efter de procedurer og den praksis, arbejdsmarkedets parter og medlemsstaterne normalt anvender, eller i spørgsmål under art. III-210 efter fælles anmodning fra de underskrivende parter ved europæiske retsakter, jf. art. III-212, stk. 2.

De europæiske parter har hidtil i en række tilfælde benyttet sig af EF-traktatens art. 139 og indgået aftaler om eksempelvis deltid og tidsbegrænset ansættelse. Parterne har efterfølgende anmodet om, at de nævnte aftaler blev iværksat som direktiver. Parterne har også i enkelte tilfælde valgt at benytte muligheden for selv at stå for gennemførelse af aftaler og således fravalgt muligheden for gennemførelse via EU-lovgivning.

I Danmark gennemføres direktiver på arbejdsmarkedsområdet i dag således, at parterne i første række selv får mulighed for at gennemføre direktivet. Først efterfølgende gennemføres en lov for de grupper, der ikke måtte være omfattet af en gennemførelsesoverenskomst.

De i art. III-212 nævnte aftaler påvirker således det danske overenskomstsysteem på samme måde som alle andre direktiver på arbejdsmarkedsområdet, dog med den vigtige forskel, at der er tale om regler, som de europæiske parter selv har aftalt og står bag.

Spørgsmål nr. 16 af 13. december 2004:

"Ministeren bedes redegøre for, hvordan art. III-212 i forslaget til EU-forfatning kan påvirke det fagretslige systeem i Danmark for så vidt angår løsning af tvister og konflikter".

Svar:

Der henvises til svar på spm. 15. Det kan yderligere tilføjes, at i det omfang de ovennævnte aftalebaserede retsakter gennemføres i Danmark ved overenskomst, vil de sædvanlige fagretlige regler være gældende, mens det vil være de almindelige danske domstole, der skal påse overholdelsen af den supplerende lovgivning.

Spørgsmål nr. 17 af 13. december 2004:

"Ministeren bedes oplyse, hvori begrebet i forslaget til EU-forfatning om "arbejdstagernes sociale sikring" (se f.eks. art. III-210, litra c) adskiller sig fra social sikring generelt, herunder den sociale sikring for den del af befolkningen, der ikke er arbejdstagere".

Svar:

Forfatningstraktatens art. III-210, stk. 1, litra c, er en uændret videreførelse af EF-traktatens art. 137, stk. 1, litra c, der blev indført med Maastricht-traktaten. Bestemmelsen giver hjemmel til med enstemmighed at vedtage minimumsforskrifter vedr. arbejdstagernes sociale sikring og sociale beskyttelse. Kommissionen har indtil videre ikke stillet forslag i medfør af denne bestemmelse. Forfatningstraktaten ændrer ikke på definitionen af begrebet "arbejdstagernes sociale sikring".

For så vidt angår forholdet mellem arbejdstagernes sociale sikring og social sikring generelt, herunder social sikring for den del af befolkningen, der ikke er arbejdstagere, kan det bemærkes, at visse medlemsstater i højere grad end Danmark har baseret deres sociale sikringsordninger på en tilknytning til arbejdsmarkedet, således at personer, der ikke er beskæftiget, enten afleder deres sociale sikring fra en beskæftiget ægtefælle eller eventuelt er henvist til diverse sociale ordninger for personer uden for arbejdsmarkedet.

Spørgsmål nr. 18 af 13. december 2004:

"Ministeren bedes oplyse, om hhv. pension og efterløn hører under "arbejdstagernes sociale sikring og beskyttelse" i artikel III-210, litra c, i forslaget til EU-forfatning".

Svar:

Det må antages, at der med enstemmighed kan vedtages minimumsforskrifter om social pension og efterløn med hjemmel i EF-traktatens art. 137, stk. 1, litra c, som er videreført i forfatningstraktatens art. III-210, stk. 1, litra c. Dette skyldes, at både social pension og efterløn indgår i forordning 1408/71, som bl.a. er vedtaget med hjemmel i EF-traktatens art. 42 om koordination af social sikring for vandrende arbejdstagere.

Forfatningstraktaten indebærer ingen indholdsmæssig ændring af gældende EU-ret på dette punkt.